

8 кл.

Лекція #13:

ЗВИЧАЇ ЛІТНЬОГО І ОСІННЬОГО ЦИКЛІВ

- ❖ Цикл свят які відбуваються в українському календарі літом та осінню досить обширний, та як і свята пов'язані із зимовим та весняним календаром часто походять із давніх, перед-християнських часів переплетані із християнськими святами і традиціями.
- ❖ Ці свята включають: Зелені Свята, Свято Косовиці, Івана Купала, Маковія, «Спаса,» обжинки, та кінчається на Свято Покрови.

МАКОВІЯ

- ❖ Це свято також називається *Перший Спас, Спас на воді, чи Медовий Спас* (14 серпня).
- ❖ Це свято, вшановує винесення *Чесного Животворчого Хреста Господнього, або Свято Всемилостивого Спаса та Пресвятої Богородиці*, яке відзначають у перший день Успенського посту 14 серпня.
- ❖ Цього дня святкується також день семи *Святих Мучеників Макавеїв*, або, як кажуть в народі, «Маковія».

- ❖ Це теж перший день дво-тижневого Успінського посту.
- ❖ З цим святом починаємо осінний цикл або жнивварський цикл звичаїв і свят.

❖ На Маковія святять у церкві китиці (bouquet) квітів, зілля (herbs), воду та мід.

❖ Такий букет називається «маковійчик» або «маковійка» і в ньому можуть бути і чорнобривці (black-eyed Susan), і жоржини, і айстри (asters), і гвоздики (carnations), і барвінок (periwinkle), а також різні трави (які в народі називають зіллям, зіллячком): волошки (corn flower), м'ята (mint), чебрець або материнка (thyme), любисток (lovage), петрові батоги (chicory), полин (sagebrush), деревій (achillea), будяк-пристрітник (thistle).

- ❖ Посвячені квіти приносять люди до хати і ними прикрашають ікони.
- ❖ Там вони стоять до весни.
- ❖ Весною мак розсівали по городу, а засушені квіти на Благовіщення вплітали дівчатам у волосся — «щоб волосся не випадало».

❖ Люди теж пекли кашу, млинці і печево начиняне маковим насінням: шулики, ламанці, млинці з маком, пиріжки, коржі, вареники, і так далі.

СПАСА

- ❖ Це свято також називається *Свято Преображення Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа*, також *Свято Преображення Господнього, Преображення, Свято Спаса, Яблучний Спас, Другий Спас* (19 серпня).
- ❖ У цей день приносять до церкви яблука, груші, виноград й інші плоди урожаю: огірочки, горох, картоплю, жито, ячмінь тощо.
- ❖ З молитвою, священник благословить плоди які люди принесли.

❖ З молитвою, священник благословить
плоди які люди принесли.

❖ Теж плететься і святиться обжинковий вінок із колосків збіжжя.

- ❖ У давнину в день *Преображення Господнього* існував звичай наділяти плодами бідних та вбогих.
- ❖ На *Спаса* теж поминають померлих.
- ❖ За народньою мітологією, це третій виступ мерців на світ у весняно-літньому сезоні: мерці з'являються на *Страсний Четвер*, на *Зелені Свята* і на *Спаса*.

- ❖ В це свято теж пеклися страви із яблук, особливо: печені яблука, пироги й штруделі з яблучною начинкою, і запивають грушковим узваром.

ОБЖИНКИ

- ❖ Це стародавній цикл свят на закінчення жнив (harvest).
- ❖ Ці свята відбуваються протягом декількох днів серпня і включають різні обряди, співи, хороводи, які висловляють подяку за добрі жнива.

- ❖ Як і інші свята, це свято особливо важним для молоді.
- ❖ Вибирається дівчину, яку на свято називатимуть «княгинею» і на її голову кладуть обжинковий вінок.

- ❖ Княгиню водять по селі, співають обжинкових пісень, та виводять хороводи.

- Волинський народний хор. "Обжинки"

- ❖ Особливе значення має зібрання останнього снопу пшениці або жита що залишилися незібраними на полі.
- ❖ Цей сніп називається *Власова борода, дідух, або просто борода.*

- ❖ Люди вірили що до цього *дідуха* переселювалися на зиму душі померлих предків, котрі охороняють поля.
  - ❖ Цю *бороду* врочисто вносять до господарства і зберігають аж до різдв'яних свят.

ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

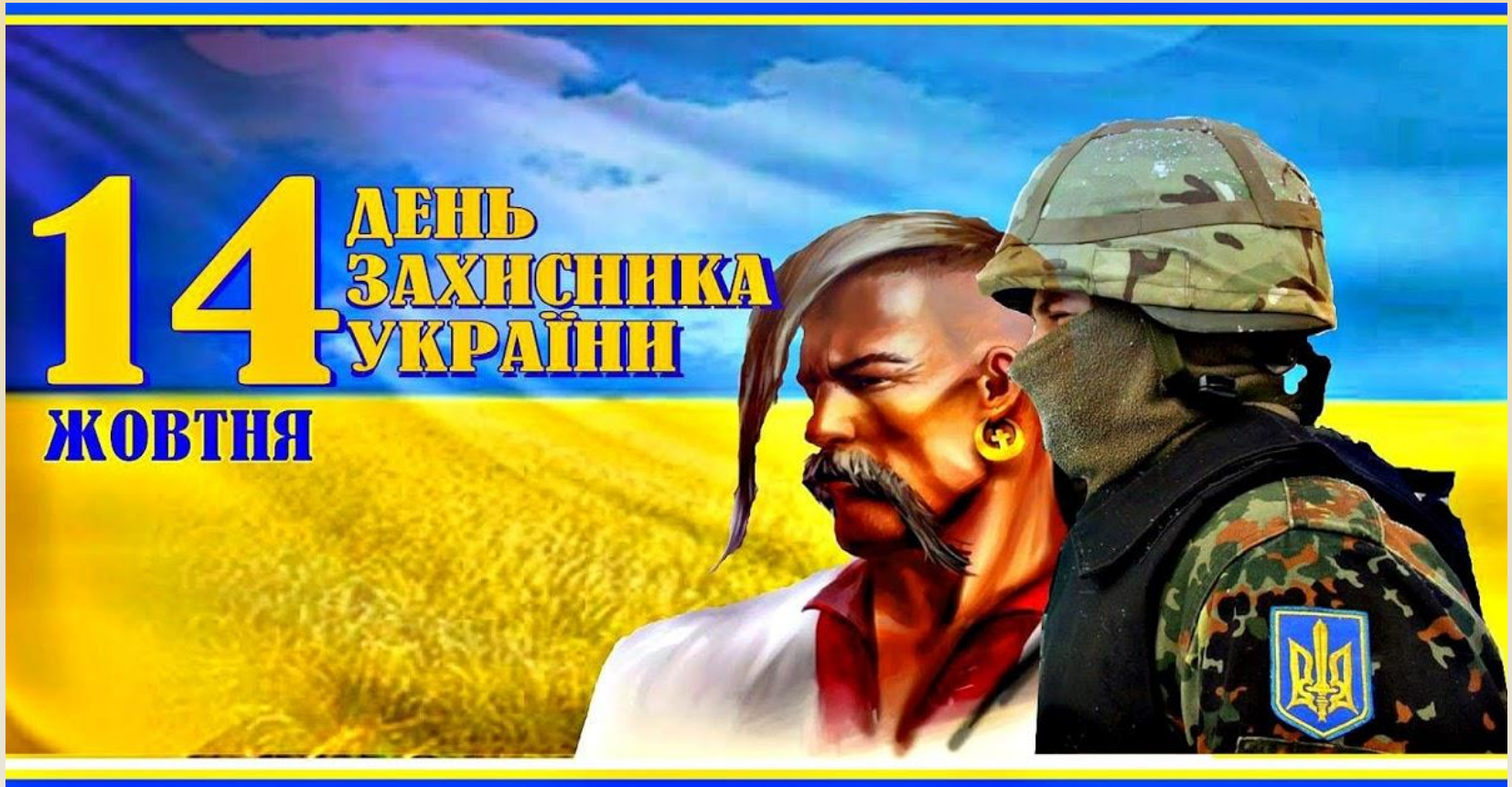
- ❖ Це християнське свято також називається лиш *Покрова* (14 жовтня).
- ❖ Цим святом кінчається осінній цикл свят.

- ❖ Це свято походить ще із ранніх християнських часів, але придбало загально українські характеристики, особливо за часів козаччини.
- ❖ Згідно з переказами та легендами саме на Покрову запорізькі козаки вирушали на зимівлю по своїх хуторах та зимівниках.
- ❖ До Покрови завершувався період сватань і приготування до весіль, тобто в час коли праця на полі завершилася.
- ❖ Для дівчат Покрова — найбільше свято: у молоді починався сезон вечорниць, а у господарів — період весіль.

- ❖ Це свято теж від часів козаччини пов'язане із охороною українського народу перед наїзниками / ворогами.
- ❖ З 2015 року, в цей день теж святкуємо *День захисника України.*

ПІДГОТОВИВ МГС. АНДРІЙ ПЕРЕКЛІТА

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТОВАРИСТВА
“РІДНА ШКОЛА”
В ДЕТРОЙТІ

2017 - ВСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ